

Cardinalitiis disputationibus manè discutienda in Scholis
Medicorum die Jovis 13. Martii.

M. ALEXANDRO MICHAELE DENYAU
Consiliario, Lectore & Professore Regio,
Doctore Medico Præside.

An sana sit Nutrix menstruis obnoxia?

I.

NUTRIX menstruis affecta sana non est, cum sanguis in ea peccet, vel quantitate, vel qualitate: in optima enim nutrice sanguis qui singulis mensibus deberet excerni, totus ad mammas deferitur. Ex Summi Dictatoris & Galeni sententia, menstruus sanguis est materia lactis; lactis igitur & menstruorum una substantia, lacque sanguini menstruoo germanum est, amborumque rivorum fontes communes sunt venæ & arteriæ. Et quemadmodum non evenit lac iis quæ non gerunt utero, sic illud non gignitur quibus menses non cessarunt. Tanta sanè inter lac & menses sympathia, ut ipsis promovendis generandisque eadem victus & medicinæ ratio desideretur. Divini Hippocratis oraculo. Si mulier quæ neque gravida est, neque peperit lac habet huic menstrua descendunt. Tribus enim temporibus lac in mamillis generatur, tempore gestationis, partus & suppressionis mensum, earum scilicet integritate & succi bonitate. Quæ verò lactant non purgantur, & si purgantur iis lac evanescit, unde infans nutritione orbatus atrophiam contaleit infinitisque morbis immaniter excruciat. Hac ratione ductus Medicorum faciliè Princeps Galenus censuit venere interdiciendum nutricibus; quòd ab ea citentur menses, & lac odoris gratiam amittat. Quotidianis experimentis admirabilem naturæ providentiam mirari subit, ubi statim à partu, spontaneo motu sanguis ab utero ad mammas sine ad recens nati alimoniam; nec refluit ad uterum nutritionis tempore, nisi motu præternaturali. Dum verò matres alienis nutricibus infantulos nutriendos committunt, quibus lac primis partus diebus denegantur, tunc lac ad uterum refluit, superstesque ejus materia in mammarum glandulis altè impressa febre lactis (ut vocant) digeritur, coëscouitur, dissipatur. Illud exitum commodè quærit per locos muliebres absque insigni coloris atque consistentiæ mutatione: si verò matres nutricum cursum emetiantur, quandiu sanæ sunt, menstruis non tentantur; quo tamen perfectò hæc statim redeunt & celcrius concipiunt. Lac est humor ex puriore sanguinis portione genitus, albus & dulcis, in mammis concoctus & dealbatus ad infantis nutritionem. Nec immeritò Philosophus ait, nutrices menstruis laborantes malum lac habere: quia purioris sanguinis portio cum mensibus evacuat. Graviter erravit & hallucinatus est Empedocles asserens lac pus esse quod corruptionem, non coctionem subeat. Sed eleganter dixit Plato, naturam animalibus fucum fecisse, quando lac album substituit in rubri sanguinis locum, & ejus sententiæ subscripsit Gellius cum (inquit) à spiritu multo & calore is exalbit, idem sanguis est in uberibus, qui in utero fuit. Quamobrem si nutrices menstrua habent; ob spiritum nimiam exolutionem, syncope, dolore pectoris, tussi, febribus corripiuntur. Ita nutrice gravior ob geminatam tum fetus in utero inclusi & lactentis infantuli continuum fucum lipothimia laborant. Neque menses prodeunt mulieri prægnanti, si puer sanus futurus est. Sunt quibus prægnantibus etiam menstrua fluunt usque in postremum gerendi tempus, quibus accidit ut parva pariant, & proles aut minus vitalis, aut infirma procreetur. Omne alimentum debet servari tum in utero, tum in mammis, quod non vasorum devexitate, sed ipsa humorum acrimonia expellitur ubi adest intemperies. Lac est pituita calidius, sanguine frigidius, quanto jecur calidius glandulosior corporibus mammarum, tanto sanguinem esse lacte calidiorem affirmamus; omne calidum frigido moderato nutritur, ut pueri corpus

MAMMAS fontes uberrimos sanctissimosque generis humani educatores habent formosae mulieres, elegantesque cum sint, decorem & pulchritudinem conciliant, & ad amorem homines invitando invictos inopinatè vincunt; teste Menelao qui cum stricto ense in Helenam furiosè ferebatur, ubi eam viderit, gladium statim abiecerit, imò eam sit excolatulus. *ἀμ' ὅς ἰοῖσθις μάστι' ἐνθάδ' ἔλθεις. φίλῃ' ἐδίξ' ἀπὸ τοῦ ἀνδρός κούρην.* Porro mammae jucundissimè in medio pectore supra musculum pectoralem humerum adducentem sitæ sunt, propter cordis viciniam, & caloris vivifici centrum, non prætermilla faciliiori matris lactatione quæ ambabus ulnis puerum debet complecti. Simæ, Vespersiones, Ceti quidam mulierum instar secundo in pectore lacte turgent, sæpeque suos (non quadrupedum more prosternunt,) sed erigunt & sustinent. Mamme gemine ut una læsa altera in ejus locum nutritionem suppediret. Morbi in numero iis adveniunt quibus quatuor vel octo pectori nascuntur. Iunioribus virginibus vestigium vix præter papillas cernitur, donec malotum magnitudinem aquant, & quando ad duos digitos atolluntur *μῆτις* fluunt. Hæ fororianitur secundo sepenatio, ubi incipit calor emicare. *ἐκαστὴν* effulgescentiæ & caloris nativi dominatus eveniunt, cum viarum amplificatione & humorum subiliorum orgasmo, mediante facultatis expultricis robore: tunc corpus libidine tiuillatur & novæ rectaque lanugine insperguntur genitalia. Vetus ut flaccescunt, ita mulieribus tument in flore ætatis; quæ pro diversa regionum temperie cas variè conformatas habent. In regno Senegæ ad imum ventrem sunt pendule; in insula Arnabonis ad terga rejiciuntur in numeros, quis miratur in Meroë crasso majorem infante mamillam? in cujus medio papilla peculiari carne composita rubicundo colore perfunditur, sensu exquisitissimo prædita: forma papillarum quam fuit apta premi? Si papillas percreta vè amator; minimis illarum horridularum oppressu oculis, jacent mulieres totis resolutæ mendullis. Papillæ sunt lactæ suggrunde eructantes liquorem vitæ, nec debent esse nimis prominentes, nec tenuiores, nec crassiores, & quemadmodum altrices moderatè papillæ optime; ita expapillatæ *ἀπομυμῶσται* fugiendæ. Capitula mammarum multis foraminulis pervia meatuum lacteorum sunt extrema, (quæ vulgus chordas vocat) venulis & arteriolis irrorata multum calidumque sanguinem continentia; unde ex mensium suppressione carcinomata ibi ex facili generantur. Circulum habet papilla, cui areola nomen, in virginibus pallida & nodosa, in prægnantibus & lactantibus fusca. In mammis unicum corpus glandulosum, continuum, adipe circumfusus, ubi sanguine lactescente, *γαλακτοειδὲς* præest: ut enim hepatis facultas *ἀνατομικὴ*; sic in mammarum glandulis *γαλακτοποιητικὴ*. Quæ legitimo partus tempore omnibus numeris est absoluta; quamquam ex sanguine gignatur lac; pauci tamen deperduntur spiritus, ob electionem, temperiem mutationemque singularem; nec mitteretur indoctus alimentorum & medicamentorum qualitates mammis celeriter concessas, *ἐνρίσια μὲν, ἐνμαστία μὲν, ἐνμπαθία πάλιν*. Nemo indicia bene numerasse sanguinem in sana nutrice, modo in lac transmutetur. Quibus mulieribus sanguis ad mammas colligitur, maniam significat, *κατακλιθεὶς ἄμμι* est excrementum alimentum ultimi partium carnosarum certis temporibus, & statis periodis per iterum moderatam quantitate expurgandum ad animalis generationem & nutrictum. Is non tantum de novimestri gestatione, sed & de toto extra uterum nutritionis puerilis stadio intelligitur. Infantes largo pinguescunt lactatu, absentibus mensibus. Horum fluxus velut à victima ruber & in nutriticibus copiosè lactariis infantis suctu quotidiano exhaustivus. Bene constitutæ nutrices, sunt corporibus præstantibus *ὑπερβολοῖς* quadratis, quarum ætas sit intra 25. & 35. annum mammis oblongis, crassi pyri figuram referentibus, non pinguibus; sed *πυρραλλάκτοις*. Mammofas reice. In genis rosarum adsit purpurissimus, cum pilis nigris, cute alba, dentibus integris & albis, suavi ex ore halitu, bene comedant & bibant, ut vacuitate veniant laxis lactibus; non primipare, nec quæ sceminam pepererint eligatur. Mulier gravida si marem gerit bene colorata est, si sceminam decolor, in ingenio polleant, integro sint affectu in puerulum, liberali sint familia, non patrice, imò bonis moribus; liberi sæpe numero cum lacte nutriticum errore suxisse videntur. *καὶ οὗτος καὶ οὗτος*. Si in parentibus aliqua labe inhaeserit, eam dulci nutriticis alienæ lacte corrigi expedit (si fieri possit) naturam expellas furca, tamen usque recurrit. Inris Nero, foris Cato totus ambigus monstrum est. Quidquid sit si mater robusta & honesta fuerit, melius ab ea fieri *γαλακτοειδὲς*; generatur enim ex illo ipso sanguine quo debet post partum nutriri: Mulier debet esse integra filii sui mater; est imperfectum, dimidiatum, & contra naturam matris genus infantem peperisse; & statim à se abjecisse; aluisse in utero suo

nescio quid, quod non viderit: non alere nunc suo lacte, quod videat jam viventem; jam hominem, jam matris officia implorantem. Africanus & Scipio magis ipsi iudicat esse matrem, quæ etsi cum non peperit, per biennium cum nutrit, quam quæ cum peperit & postea cum dereliquit. Vigor maternæ flagrantia, omnique impatientissimæ sollicitudinis strepitus consilicet obliteratis & abolitis nativæ pietatis elementis. Lactentes cum matribus non cubent, & cave à degeneri alimento lactis alieni. Hircanæque admorunt ubera rygres, *νεκρὸς καὶ ἐν ἰδὲ λατρεῖ* leana ubera suxit, altitram & rabido gestas sub pectore vulpem; natus es è scopulis, nutritus lacte ferino, *καὶ τῆς αἰ πῆλται καὶ ἀνέχεται κακῶς* quemadmodum nutrices pascis male. Vno verbo mores sequuntur temperamentum corporis, quod à lacte & sanguine temperato procedit, nec potest illud inveniri in nutrice cui per decessum eunt menses. Habet enim hæc in visceribus omnium malorum encyclopædiam, quique infans est *ἐξ ὑπερλακτίας* semper infirmus & brevioris vitæ futurus est.

III.

CHYLVS in ventriculo *ἰδούνησις*, fervore etiam viscerum proximorum, absque fermento elaboratus flexuosissimos intestinorum orbes excurrit, lacteos mesenterii labyrinthos subit portæ ramos, exinde ad hepar, tandem per universam corporis æconomiam, & data occasione lactis materiam præbet. Novatores è contra lac ex chylo fingunt, à ductu thoracico in subclavium, postmodum in axillarem, & ab eo ad mammarum glandulas delato, ut purgationibus nutricum fluentibus purior sit chylosus & *καλὰ κρῖσις*, sed cum lac & sanguis menstruus sint unum & idem corpus, illorum exploditur opinio. Dux enim sunt vena & cava oræ circa subclaviam & duæ arteriæ ex aorta inferiore sterni partem utrinque excurrentes, postmodum per musculorum rectorum longitudinem epigastrica vala columbant hypogastricis uterum irrorantibus respondentia. Inferitur facilis atque reciprocus sanguinis & lactis ab utero ad mammas, & à mammis ad uterum commectus. Hi ductus in nutricibus crassitiam calami & digiti recte Rioloano post Galenum imitantur. Si mulieri uterum habenti mammarum subito extenuentur, abortus sequitur ob sympathiam. Chylus non est materia lactis, sin minus, absque vii contortio essent perpetuæ altrices. Mammarum cum utero sensum augentur ad convenientem magnitudinem. Si papillæ mammarum, & rubrum ipsarum pallidum fuerit, morbosum sit vas oportet. Interdum menses per papillas effunduntur, alias lac per uterum & vesicam erumpit. Mulieri gravidæ si lac multum è mammis effluat, fetum debilem significat, si verò mammarum fuerint solidæ, valentiorum conceptum arguunt. Quæ corrupturæ sunt fetus iis mammarum extenuantur, quæ, si rursus duræ fuerint, dolor, aut miasma aut coxas, aut oculos, aut genua infestabit, & non corruptent, quia ut sanguinis defectu extenuantur mammarum talium gravidarum: sic ejus per uterum diversione in nutricibus eruentis idem accidit. Itaque chyli fictitii transitus malè proponitur absque ductibus & principio, ab eo namque succus non differt lymphaticus, omnesque venæ albiæ, non chylum, sed lympham continent. Asellius, Pequetus (vidi inter Medicos non obscuri) venas lacteas sibi falso arrogarunt. Referente Galeno Erasistratus observaverat in hæc diastantibus imi ventris arterias lacte repletas, Galenus Herophilus sententiam secutus duplices venas in hepate constituit, quarum alia ab hepate ad intestina, alia ad intestinis ad hepar materiam deducunt, venasque albas mesenterii descripsit, cuius receptaculum citra finem ipsius diaphragmatis & initium mesenterii situm est super duodecimâ dorsæ vertebra præpe primam lumborum; inde varii rami sursum deorsumque disseminantur substantia tenuissimi, humore adeo spirituosos pleni, ut refrigerato (post unum à morte diem) cadavere dissecant Doctoris sensus effugiant. Non igitur is humor lymphaticus ad mammas alimoniam suggerit, neque chyli dotibus potest adornari. Chylus concretus aëre, lymphæ non coalescit, chylus & sanguis præter colorem non differunt multum. E receptaculo varii rami emergunt cetræales insignis magnitudine; thoracicus sinistram tantum vertebrae dorsæ partem excurrentes, qui præpe ramum subclavium in duos ramos scinditur, quorum unus in subclavium, alter ad tonsillas fertur aliosque prognerat ramos, qui sub lingua, & per mediam buccinatorum partem transeunt, quatuor salivales dicuntur, aliusque dum ascendunt ductus lachrymales propagant, inferioris palpebræ ambitum occupantes. Natura provida hos aquariles canales ad motus faciliores obeundos destinavit, non ad nutritionem infantis qui debet *ἐκ γαλακτίας τῆς αἵματις*, sive in utero, sive extra eum assumere, neque nutrix menstrui obnoxia lucculenta & pura alci potest propter chyli fluentis abundantiam ad mammas, nec chylus ad cor, nec sanguis à corde, nec is ab arteriis ad venas perpetuò circulator, insensibilis ejus motus siccitate atra & trice assimilationi confert. Anima regente triplex pars Princeps, triplex facultas, triplex spiritus, naturalis, vitalis, & animalis; mediante diaphragmatis

motu suis muneribus defunguntur, cujus auxilio calor natus quasi confectus exsuscitatur, omnesque venae, arteriae, nervi, lymphatici denique canales mamillis in perfici calorem addunt: glandulis ad optimi lactis fabricam, quae eo momento in nutriticium cessat, quo *menstruum* periodica devexione apparent; undè lac exordefcit; nutritrix fit exlucea, saltem habet serum *πρωγάλα*.

IV.

IV.

PVERI sumus in collo gigantis, qui videmus quæcumque ille videt & aliud amplius maxime de *θεγαύρας*, grumefactione, & *ηγεαί* castratione. Hi affectus sive à calida, sive à frigida intemperie fiunt, secundum magis & minus differunt. Thrombosa durities inæqualis est lacte nullo, nec etiam succu instillante, cum illud non possit liberè à locis ad locum fluere. Quæ concrescit, à frigido dissolvuntur calido, & quæ concrescunt à calido, solvuntur frigido. Vt lac fissile *γάλα σπῆδι* fiat ex Dioscoride, sanguis in vase effervesceit, injecto postmodum aut vino, aut ceterisq̃, aut aceto, coagulat, ut in ægrotantibus non sufficienter purgatis illud grumescit æscitque præsentia humoris putridi à variâ intemperie producti. Fermentum caliditatis & frigiditatis particeps est ex putredine orta, quæ mamme coagulum ex utraq̃ qualitate facile suscipiunt, in menstrualibus nutritiis. Minor obstruclio in mammarum ductibus pilos generat, ut mammillari velo interceptè depositio: è pulmonibus quoque pili, grandines, lapides, vomica redduntur, *τηλεαί* non ex pilo hausto accidit, neque cancro marino mammas admotò pili avelluntur. Non est credibile per venas mæstaraicas & hepatis anfractuofos ductus, per totos tortuosos angipertos venarum & arteriarum, ad mammas pilum pervenire posse: facilius per inferiores intestinorum cellulas deolveretur. Nos aliâ incedimus via. Lac à nativâ suâ bonitate defleat variis humorum motibus & immoderatis evacuationibus, quibus quod reliquum est nimis incrassatur velliquatur. Plurimis corpus resolvunt, humoresque revellunt, quemadmodum alvi fluxu, sudore, hæmorrhagia, hæmorrhoidibus excedentibus, non omisso menstruum effluvio deterrimarum nutritum. Quando lac in mamms coagulat multa mulieri incommoda affert, dolorem, tensionem, inflammationem, putredinem: Sanè illi grumi *τρεαφαλίδες* dicti abcessus chronicos generant. Mamme dicuntur *χαρδαίοντες* in quibusdam lactis *χαρδαί*, id est grumi concreti. Dioscorides mammas colostratas *χαρδαίοντες* vocat, *χαρδαί* enim non tantum alicam significat, sed etiam alicujus rei particulam quæ seorsum concrevit tanquam granum aut grumus, *θεγαύρας* & *ηγεαί* sunt symptomata xerementorum mutatorum, actionis læsæ, ob defectum materiæ & facultatis coctricis imbecillitatem. Dum mamme augentur sunt morbi magnitudinis, cum intemperie & solutione continui. Harum affectionum causæ lacti contento *γάλακτι ὑμωπύοντι* & mamms imputandum, maxime in nutritibus *γοαγκά* habentibus, evacuato enim per uterum subtiliori sanguine lac crassius redditur, & mamme aut calidiores, aut frigidiore evadunt, calore tenuiores partes dissipantur, frigore densantur, ut lutum calore & frigore crassefecit. Fatendum ingenuè in viventibus non tantum esse frigus ut possit congelare, neque tantum calorem ut possit omnem humotem absorbere. Calor remissus habetur pro frigore. In nutriticibus quando menstrua fluunt, tandiu refrigerantur mamme morbis frigidis frequenter vexatæ. Illis pulsus parvus & frequens, frigit perpetuo & quasi exanimatur, & temporum lapsu sanguis alienum calorem contrahit, modo *αφεσγάλα*, modo *εὐσγάλα* & lacti acidum acrem & urentem qualitatem elargitur. Lac interdum in coagulum vertitur usu vasis aquâ frigidâ pleni. A calore coagulum gignitur, lacte sineulno & cynarâ. Cave à colostro. Si marri puerum committere studeas, usque quo pristina temperaturnatura restitatur. Eundem nutritiæ alienua bis aut ter lactet, donec puerperæ primum lac colostrum *πρωτογάλα* dictum evacuetur: qui enim hoc utuntur infantes colostrati fiunt quoniam factum est ex sanguine à quo secreta sunt pars sincerior ad fœtus alimoniam. Bonum autem est lac post puerperii purgationem in malculo à 30. die, in fœmina à 42. urgente necessitate. Materno potius quàm alieno colostro uti potest infans, tanquam medicamento mœconium purgante, sero enim abundat. Sed matres non matres: novæcæ sunt. Nobilibus natura ubera quasi nevulos venustiores non liberorum alendurum, sed pectoris ornandi gratiâ concessit (ut credunt) sic prodigiofæ istæ cum periculo averfi corruptique lactis rivos atque thesauros arefciunt atque extingunt, ne post nutritionis tempus mollitie, laxitate, & rugarum multitudine istæ pulchritudinis insignia deveniunt. Mollies molliores quasi Summus Dictator vocat *υδραπίδας* negligere expellit, quæ ante graviditatem septimanam aquecentibus mensibus affligebantur, *υδραπιδου παρρημεί* επιπλοδ Αποτρεατα illis præscribuntur ad incrassandos humores. Constantiores in sanitate nutritæ

habent corpus *ὑπερτροφία*, ut redundante sanguine copiosior sit lactis materia & indefinens sanguinis ad mammas refluxus, Quod in nutricibus *ἡμῶν* intactis non reperitur.

V.

O M N I S fœmina menstruis madefacta, nutricula, & in *ὑπερτροφία* incidit, sanguinis in mammas defectu, facultate lactificâ imminutâ, hepatis imbecillitate, quæ alios invehunt morbos, febres, vigilias, dolores, sudores, diarrhœas, obstructions, lactenibus quasi hereditario jure succedentes. Purgationibus lac turbatur, quia natura aliquid perpetitur singulis mensibus in tali motu, undè aliquid deterius lacti accidit, ac præterea per accidens natura menstruaalem evacuationem tentat copiâ, non fermento. Vitia omnia lac contrahit, pravâ victus ratione, vel ex morbis & intemperiebus nutricis: nihil enim est in nobis quoddam omnis generis impressiones & mutationes facilius suscipiat quàm lac, quoddam brutorum lac docet pro pascuorum varietate varium colorem, odorem, saporem contrahens: quapropter nutrix si porris, capris, aliis, frixis, falsis, acidis, aromatis, conditis, oleribus, raphano, mero, & similibus vescatur, vel irâ sæpè exandescat & aliis animi pathematis agitur, hæc omnia viscera reddunt intemperata, suntque vitiosè *ἡμῶν*. Tunc mutantur nutrices ab Archiatris, aliter sentiunt novitii Medici & imperiti. Vitia discernuntur lacte, nutrice, infante. Lacte si linteum candidissimum eo imbibatur in umbra exsicccandum. Tunc enim ex colore vitium lactis patet: si bilis in eo dominetur flavescet, si melancholica nigrescet. Gustu, acrimonia, amaritudo, fædè, deprehenditur; imò si odorem gravem lac spirat vitio contaminatum est. Nutrice, dein indicia sunt cacoehymia, oculis non micantibus, facie vel flavâ, vel lividâ, vel pallidâ, vel maculis inspersâ rubris. Infante, quoddam plorat, tormina ventris habet, Alvi fluxus concitantur, vigilie, macies, aphthæ, oriuntur. Recto vitus regimine lac primum emendatur, cibis optimi succi, iusculis pinguibus ex carne pulli & vituli confectis præparata ex cichoraceis, hepaticisque contemperantibus, medulla siliquæ *Ægyptiacæ*, rhabarbaro, agarico, levi antea celebratâ venæ sectione, quoddam si hæc non sufficiant ad emendam sanguinis corruptionem extingue damque viscerum nutritiorum intemperiem pro humoris peccantis quantitate & qualitate ad alia medicamenta confugere expedit, eo tamen die quo purgatur nutrix mammam infanti non præbeat, donec purgatio absoluta sit, nisi unâ operâ infantem purgare velit: cum lac facile purgantium facultates suscipiat. Quoddam peius est recens nati corpus molle ceræ instar nutricis menstruis obnoxio lacte depravato vix potest subire impetus morborum vehementissimos quibus naturaliter pro naturarum ætatem & temporum diversitate tentari debet, ejus temperamentum humores & partes hac ratione pervertuntur. Ipsa infantium temperies cum sit calida & humida ad putredinem, ideoque ad multos morbos vergit, & licet calor infantibus vitæ principis proximus sit copiosissimus, excrementorum tamen copiâ sæpè obruitur. Hippocrates secundum ætates infantium morbos dividit sectione tertia aphorismo 24. parvis & recens natis pueris sunt oris ulcera, vomitiones, tussis, vigilie, pavores, umbilici inflammationes, aurium humiditates. Aphorismo 25. adveniente dentitionis tempore gingivarum pruritus, febres, convulsiones, alvi profluvia maxime cum caninos edunt & iis præfertim qui crassissimi sunt & qui albo sunt durâ. Aphorismo 26. ipsis verò grandiusculis tonsillarum inflammationes, vertebrae in occipito intorsorum luxationes, anhelationes, calculi, lumbrici rotundi, ascitides, verrucæ peniles, satyriasmus, strangurie, strumæ & alia tubercula præcipue verò antedicta. Præterea variolæ & morbilli, crassa lactea, favi & achores pueros infestare solent. Hi omnes affectus variis stipati symptomatis, lacte nutricis morbose mensibus affectu, cujus sanguis vel calidior vel frigidior, lac crassius aut liquidius progeneras, non possunt edomari, quin imò insigniter ingravescent. Vt lac succo optimo prædium spiritibus robustis refertum dentes primores accelerat & dentitionis symptomata cludit; sic à contrario lac ejusmodi nutricum terram mephitim exhalat, nullam dentibus exerendis materiam subministrat, sic ultra biennium male nutrices *ὑπερτροφία* remorantur exsiccatas dentium mensium lapsu postrî gingivis difficilioribus & cum vitæ discrimine à dentium doloribus liberantur, & diarrhææ & convulsiones tali lacte adaugentur. Ideo sentimus de morbillis & variolis, quarum soboles & origo ab ipso utero & menstruis licet repetatur, tamen opinatur lac nutricum impuratum & intemperatarum hos affectus graviores reddere, celeriusque pravam illud in infantis visceribus fermentum exulscitare Vt feroces qui blandis poppimis debent demulceri, sic acres illi humores morbillos & variolas committentes gratissimo lacte debent emolli, quod tamen nutrice mensurali absolvi nequit. Si puer alte-

rius nutritis mammas adire velit, recentis puerperæ lac eligendum, circa secundum à partu mens-
em vel tertium, cujus virtute viscera recreentur, & calor natus infantis potenter restauretur.
Sed in nutrice imbuta menstruis inest lentor productionis, frigus dominatur absentiâ vivifici
nectaris. Sicut in *μεγαλειώτις* & vetulis ultra 35. annum, jam vigere deficientibus que
perperam infantes alunt aut potius venenant, cadaverosum quid in pueros instillant. Ho-
rum morbi *εργασίη* sane erudito dignoscuntur, quibus remedia pauca conveniunt excepto
laudabilis nutritis lacte non fluori menstrualis obnoxia. Sic vos fatiari volumus jucundioris
hujus disciplinæ cibo & lacte.

Non ergo sana nutrix menstruis obnoxia.

Afferebat Parisiis MICHAEL DEHODENCQ
Poxianus Ambianensis, Bacchalaureus Medicus.

Anno R. S. H. 1681.

PARISIJS.

Apud ANTONIUM FOURNOT ordinarium Regis Typographum, & viduam IACOBI
BOÜILLEROT.